

Jana Cvetko s sodelavci v Stični po odprtju razstave *Pater Gabrijel Humek. Ob 100. obletnici rojstva*. Od leve proti desni stojijo: Nataša Polajnar Freljih, Jana Cvetko, Darja Srebnik in Marko Okorn.
Foto: p. Branko Petauer, Stična, 2007.

S sodelavci na terenu. Jana Cvetko sedi prva na levi.
Foto: Darja Srebnik, Krka na Dolenjskem, 2007.

ZAPUSTILA NAS JE ETNOLOGINJA JANA CVETKO (1965–2013)

Slovenski etnologi smo po dolgi in hudi bolezni izgubili drago kolegico Jano Cvetko, rojeno Tomažič (1. 12. 1965–10. 12. 2013). Direktorico Slovenskega verskega muzeja v Stični med letoma 1994 in 2002 smo pokopali na ljubljanskih Žalah 16. 12. 2013.

Kolegica Jana Cvetko se je v času študija posvečala različnim zgodovinskim in etnološkim temam. Raziskovala je furmanstvo na Notranjskem, idrijske čipke, simbol sveče v slovenskem ljudskem praznovanju, podobice, jaslice in druge oblike ljudske pobožnosti. Pod mentorstvom dr. Janeza Bogataja je leta 1990 napisala diplomsko nalogo *Vinska trgovina v Ljubljani v času od konca srednjega veka do konca druge svetovne vojne*.

Kot mlada diplomirana etnologinja in sociologinja kulture se je najprej zaposlila v Slovenskem etnografskem muzeju (1991). Pripravištvu je opravljala v dislocirani enoti v Muzeju neevropskih kultur v Goričanah. Takrat je sodelovala pri postavitvi razstave *Slovenski mistijonarji po svetu*, ki je bila na ogled v ljubljanskih Križankah in v Domu Srečka Kosovega v Sežani ob Vseslovenskem misijonskem kongresu. Bila je tudi v uredniškem odboru muzeološke strokovne publikacije *Les musées de Slovénie* (1991). Po opravljenem strokovnem izpitu je bila med letoma 1992 in 1993 zaposlena kot kustosinja koordinatorka pri Zvezi muzejev Slovenije, s sedežem v muzeju v Goričanah.

Poleg rednega dela je delovala tudi pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije. Med letoma 1993 in 1995 je bila pri ZPMS predsednica komisije za delo z zgodovinskimi krožki. S svojimi idejami in etnološkim znanjem je vrsto let strokovno sodelovala z Društvom za oživljanje kulturne podobe starega mestnega jedra Ljubljana. Leta 1988 je bila med organizatorji ponovne oživitve Miklavževega sprevoda po Stari Ljubljani. Ob prvem obisku papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji leta 1996 je sodelovala pri

pripravah in organizaciji srečanja papeža z mladimi v Postojni. V muzeju v Stični se je zaposlila 1. decembra 1993 kot kustosinja v takratnem Društvu prijateljev Slovenskega verskega muzeja. Ko je na začetku leta 1994 nasledila Matjaža Puca, prvega predsednika Društva in vodjo muzeja, je pogumno začrtala nadaljnji razvoj našega muzeja. Z neizmerno energijo in predanostjo je nastajajoči muzej »postavila na noge« in ga s svojim programom utrdila med slovenskimi muzeji.

Kot direktorica je poskrbela, da je bila dokončana obsežna prenova muzejskih prostorov, zbrala je sredstva za ureditev restavratske delavnice in zaposlila strokovno usposobljeno restavratorko. Pridobila je tudi sredstva za dodatno delovno mesto kustosa, tako da je imel muzej od leta 1994 zaposlene vsaj štiri sodelavce. Večkrat je bila mentorica študentom etnologije na delovni praksi in pripravnikom. Ves čas je skrbela za redno delovanje muzeja in njegovo financiranje s strani Ministrstva za kulturo, pri katerem je bila nekaj časa tudi članica strokovne komisije. Muzej je vključila v Skupnost muzejev Slovenije, nas zaposlene pa spodbudila, da smo postali člani Slovenskega muzejskega društva. Svoje moči in nadarjenost je razdajala tudi za urejanje pravno-formalnega statusa muzeja. Od leta 2006 je naš muzej državni muzej – Muzej krščanstva na Slovenskem. Da smo prišli do tega statusa, je trajalo več let in bilo je vloženo mnogo napоров številnih posameznikov. Med njimi je bila tudi Jana Cvetko. Po značaju je bila odločna, preudarna, pogumna. Vsa leta je delala v korist muzeju in nas zaposlenih. Do sodelavcev je bila razumevajoča, prijazna, dostopna, ena izmed nas. Ščitila je naše interese. Zaupala nam je. Spodbujala nas je, da smo se strokovno razvijali. Sprejemala je naše pobude, zamisli, dala nam je ravno prav svobode, da smo vzljubili muzej in naše delo prav tako kot ona. Dala nam je ogromno, tako na osebni kot strokovni rav-

* Mag. Nataša Polajnar Freljih, univ. dipl. etnol., muzejska svetovalka, direktorica Muzeja krščanstva na Slovenskem. 1295 Ivančna Gorica, Stična 17, natasa.polajnar@guest.arnes.si.

ni. Nismo bili le sodelavci, postali in ostali smo prijatelji. Poleg vodstvenih nalog pa je kot kustosinja etnologinja skrbela tudi za etnološko zbirko in zanjo na terenu pridobivala nove muzejske predmete. Pripravila je več razstav. S prav posebnim veseljem je raziskovala podobice in jaslice. Rezultat poglobljenega študija o podobicah je njena samostojna knjiga *Marija Pomagaj. Brezje. Razglednice in podobice skozi čas* (1996). Na razstavi *Jaslice od tu in tam* (2004) je na ogled postavila jaslice s celega sveta zasebnega zbiratelja.

Eden zahtevnejših razstavnih projektov je bila zagotovo postavitve stalne razstave *Zgodovina krščanstva na Slovenskem* (2002). Za to razstavo smo leta 2003 prejeli strokovno muzeološko Valvasorjevo priznanje in Jurčičevo nagrado Občine Ivančna Gorica. Jana Cvetko je priznanje in nagrado prejela kot vodja projekta in kot soavtorica razstave.

Sredi vsega tega ustvarjanja in vrveža pa je leta 1997 v njeno življenje vstopila neizprosna bolezen. Premagovala jo je pogu-

mno, ni se ji prepustila. Na začetku je le občasno ni bilo v Stično, in vsakič, ko se je vrnila, so se z njo vrnili vedrina, optimizem in njen nasmeh. Prišla je z novimi načrti in zamislili, za delo je znova poprijela z obema rokama. In vsi skupaj smo si močno želeli, da bi ozdravela. Obdobja, ko smo ostajali sami, pa so bila žal vse pogostejša. Muzej je vodila občasno kar od doma. Zanj muzej je razdajala svoje moči še po letu 2002, ko je že bila upokojena.

Ko sem jo leta 2006 tudi formalno nasledila, sem prejela v upravljanje finančno in računovodsko urejen muzej, homogen kolektiv, muzej z dvema stalnima razstavama, z bogatimi zbirkami in z vedno večjim ugledom v javnosti. Da smo prišli do tega lepega rezultata, je plod večdesetletnega dela mnogih, med katerimi pa Jani Cvetko zagotovo pripada večji delež.

